

บทที่ 1

สถานการณ์พฤติกรรมสุขภาพในเด็กและเยาวชน

คำนิยามเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

องค์การอนามัยโลกเป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์การสหประชาชาติที่รับผิดชอบด้านสุขภาพอนามัย ได้กำหนดให้ประชากรวัย 10–19 ปี คือ วัยรุ่น (adolescence) และช่วงอายุที่มากขึ้นไปอีก 10 - 24 ปี จึงเรียกว่า ผู้ใหญ่รุ่นเยาว์ (young adult) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ช่วงอายุ 10 - 24 ปี เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลง เป็นช่วงเวลาที่ต้องการการปรับตัว ต้องการทำความเข้าใจและรู้จักตัวตนของตนเอง รวมทั้งต้องการความรัก ความเข้าใจการเอาใจใส่จากผู้ใหญ่และคนรอบข้าง

จำนวนประชากรของวัยรุ่น

ประชากรกลุ่มนี้มีมากน้อยเพียงใด ประเมินกันว่าร้อยละ 25 หรือ 1 ใน 4 ของประชากรทั่วโลก อายุระหว่าง 10–24 ปี สำหรับวัยรุ่นไทยที่อายุระหว่าง 10 - 24 ปี มีอยู่ประมาณ ร้อยละ 25 หรือ ประมาณ 15 ล้านคน

ภาพรวมและแนวโน้มเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของเด็กและเยาวชน

ในส่วนนี้ต้องการนำเสนอภาพรวมเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน โดยได้นำสถานการณ์ซึ่งมีผู้รวบรวมไว้แล้วมาวิเคราะห์ โดยแบ่งส่วนการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ ภาพรวมเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ และแนวโน้มของการกระทำที่เบี่ยงเบนจากบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งมีรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. ภาพรวมเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของเด็กและเยาวชน

1.1 การดำเนินชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชน

จากการสำรวจสถานการณ์พฤติกรรมในเด็กและเยาวชนของดร.อมรวิทย์ นาครทรรพ ที่รวบรวมข้อมูลมาจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว โครงการติดตามสถานการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เอแบคโพลล์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ฯลฯ ซึ่งออกสำรวจเด็กและเยาวชนอายุ 5 - 25 ปี ประมาณ 21 ล้านคน พบว่า มีสถานการณ์ที่น่าสนใจอยู่ 4 ประเด็นคือ

- **เด็กไทยอยู่บนความแปลกแยกจากศาสนาและครอบครัว** จากการสำรวจพบว่า กลุ่มวัยรุ่น 60% โตในห้างสรรพสินค้า คุณภาพดนตรี กิฬาสตูดิโอ 45% ไม่ทำบุญตักบาตร 65% ไม่เคยฟังพระเทศน์เลย ในเขตกทม. พ่อแม่มีเวลาให้ลูกวันละ 1-3 ชม.

- **เด็กไทยอยู่ในวัฒนธรรม กิน ดื่ม ซ้อป** จากการสำรวจพบว่า เด็กมีเงินไปโรงเรียนรวมกันปีละ 3 แสนล้านบาท และใช้เงินซื้อขนมถึงปีละ 1.6 แสนล้านบาท เท่ากับ 15.7% ของงบประมาณแผ่นดินปี 2547 หรือมากกว่างบประมาณประจำปีของ 6 กระทรวงรวมกัน วัยรุ่นหญิงอายุ 15 - 19 ปี ดื่มสุรามากขึ้นถึง 5.6 เท่าในรอบปีที่ผ่านมา วัยรุ่นชาย-หญิง 52% นิยมซื้อโทรศัพท์มือถือมากที่สุดในที่สุด

- **เด็กไทยกับวัฒนธรรมแห่งเสรีภาพและการแสดงออกทางเพศ** จากการสำรวจพบว่า วัยรุ่นไทยทำสถิติโลก 4 ประเภท นิยมมีคู่นอนมากกว่า 1 คน ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในโลก 52% ในขณะที่ค่าเฉลี่ยทั่วโลก 34% เริ่มเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาช้าที่สุดในโลก คือเมื่ออายุ 13.5 ปี และพ่อแม่ไทยมีบทบาทในการสอนเรื่องเพศแก่ลูกน้อยที่สุดในโลก คือ 1% ขณะที่ค่าเฉลี่ยทั่วโลก 12% และยังพบอีกว่าเด็กและผู้หญิงถูกข่มขืนเพิ่มขึ้นปีละกว่า 1,000 ราย ส่วนใหญ่จะถูกกระทำโดยคนในครอบครัวถึง 80%

- **เด็กไทยท่ามกลางวัฒนธรรมคลังหอย รวยลัด วัตดวง** ปรากฏว่าคนจำนวนกว่า 49.59% มองว่าการขายหอยบนดินของนักศึกษาเพื่อเป็นรายได้เสริมไม่เดือดร้อนใคร (อมรวิชชานาคกรรพ, 2548 อ้างใน <http://www.childthai.org/cic4/n002.html>)

นอกจากนี้ยังพบว่า ความคิดของเด็กและเยาวชนของไทยได้เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของสังคม จากครั้งหนึ่งที่เคยให้ความสนใจเรื่องของการเมืองและสังคม แต่ปัจจุบันกลับมุ่งความสนใจไปสู่การหาวิธีสร้างสุขให้กับตนเองมากขึ้น ดังเช่นงานวิจัยของนายอนันต์ชัย คงจันทร์ ได้กล่าวเอาไว้ว่า

"วิถีชีวิตของเด็กไทยยุคใหม่ "เจนเนอเรชั่น เอ็กซ์" มุ่งเน้นค่านิยมเลือกเป้าหมายของชีวิตคือการได้ประสบความสำเร็จในชีวิต ความมั่นคงของครอบครัว ชีวิตที่สุขสบายเป็นอันดับแรกๆ ขณะที่เลือกในการเสียดุล การทำบุญสะสมเพื่อชีวิตหน้า หรือความมั่นคงของชาติไว้ในอันดับท้ายๆ ส่วนค่านิยมเรื่องชีวิตแต่งงานที่มีความสุข มีรายได้ดี มีอาชีพก้าวหน้า ให้เวลากับครอบครัวเป็น "สิ่งสำคัญในชีวิต" ในทางกลับกันค่านิยมที่ว่าได้ทำงานอาสาสมัครเพื่อสังคม หรือเรื่องศาสนา กลายเป็นค่านิยมอันดับสุดท้ายของเด็กไทยยุคนี้ (อนันต์ชัย คงจันทร์ , 2 5 4 5 อ้างใน <http://www.carefor.org/cgi-bin/story/generate.cgi?content=0068&board=people>)

งานวิจัยดังกล่าวได้เรียงลำดับเป้าหมายในชีวิตที่วัยรุ่นต้องการเลือกทำก่อนและหลังเอาไว้อย่างละ 5 ลำดับ คือ

- **สิ่งที่ต้องการเลือกทำก่อน 5 ลำดับ ได้แก่**
  1. การได้ประสบความสำเร็จในชีวิต
  2. ความมั่นคงของครอบครัว
  3. ความสุข
  4. มิตรภาพที่แท้จริง
  5. ชีวิตที่สะดวกสบาย
- **สิ่งที่ต้องการเลือกทำเป็นลำดับสุดท้าย 5 ลำดับ ได้แก่**
  1. ชีวิตที่ตื่นเต้น
  2. ความมั่นคงของชาติ
  3. โลกแห่งความสวยงาม
  4. การเสียสละ/ทำบุญสะสมในชีวิตหน้า
  5. ความสนุกสนาน (นายอนันต์ชัย คงจันทร์, 2545 เฟิ่งอ้าง)

สำหรับค่านิยมที่เด็กและเยาวชนคิดว่าเป็นสิ่งสำคัญในชีวิต ในผลวิจัยของนายอนันต์ชัย ได้กล่าวเอาไว้อีกเช่นกันว่า 5 อันดับแรกคนรุ่นใหม่เลือก คือ 1.ชีวิตแต่งงานที่มีความสุข 2.อาชีพและโอกาสของความก้าวหน้า 3.การให้เวลากับครอบครัว 4.งานที่มีรายได้ดี 5.งานที่สนุกสนานและให้ความพอใจ

ส่วน 5 อันดับสุดท้ายในค่านิยมที่เห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญในชีวิต 1.การได้ทำงานอาสาสมัครเพื่อสังคม 2. เรื่องศาสนา 3. การได้มีส่วนร่วมกิจกรรมชุมชน 4. การทำสมาธิ มีเวลาอยู่กับตัวเองเงียบๆ และ 5. การมีรถสวย เสื้อผ้าดีๆ บ้านสวยๆ (นายอนันต์ชัย คงจันทร์, 2545 อ้างแล้ว)

อย่างไรก็ตาม เมื่อแนวคิดในการดำเนินชีวิตเปลี่ยนไป ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมก็เปลี่ยนไปด้วยจากการสำรวจเบื้องต้นของมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ร่วมกับสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ พบว่าเยาวชนนักเรียนนักศึกษาในปัจจุบันร้อยละ 71.0 มีปัญหาพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตไม่ต่ำกว่า 1 ปัญหาในบรรดาปัญหา 9 ชนิดที่สำคัญได้แก่ การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเที่ยวสถานบันเทิง เล่นการพนันใช้ยาเสพติด ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มีเพศสัมพันธ์ ทะเลาะวิวาท และการคิดฆ่าตัวตาย โดยปัญหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับของปริมาณคนที่ประสบปัญหาได้ดังต่อไปนี้

1. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 32.7
2. การทะเลาะวิวาทร้อยละ 31.5
3. การใช้จ่ายฟุ่มเฟือยร้อยละ 28.8 (นับจากคนที่มีการใช้จ่ายในแต่ละเดือนในเรื่องพิเศษเกินกว่าปกติ เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือ การจัดปาร์ตี้ การซื้อเครื่องสำอาง ซื้อเครื่องประดับ เล่นโบว์ลิ่ง ฯลฯ ตั้งแต่ 5 อย่างขึ้นไป)

4. การเที่ยวสถานบันเทิงร้อยละ 26.9
5. การมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 23.8
6. การเล่นเกมพนัน ร้อยละ 15.7
7. การสูบบุหรี่ร้อยละ 11.7
8. การคิดฆ่าตัวตายร้อยละ 8.4
9. การเสพยาเสพติดร้อยละ 1.7 (สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2547 อ้างใน http://www.ashthailand.or.th/th/content_image/information_center/130.doc)¹

สรุป การที่เด็กและเยาวชนไทยให้ความสนใจกับวัตถุที่นำมาตอบสนองของความสุขของตนเองมากขึ้น เป็นเพราะแนวทางการพัฒนาของสังคมในปัจจุบันก็มุ่งเน้นไปทางวัตถุเช่นกัน ซึ่งทำให้การเสพวัตถุที่ตอบสนองความสุขของตนเองหาได้ง่ายขึ้น อย่างเช่น การดูหนัง การเดินทาง การใช้สารเสพติด การสูบบุหรี่ การเล่นเกมพนัน การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และการนิยมความรุนแรงเพื่อแก้ปัญหา พฤติกรรมบางส่วนเหล่านี้ได้ขยายวงกว้างจนกลายเป็นปัญหาของสังคม อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กและเยาวชนเหล่านี้อีกด้วย

2. แนวโน้มของการกระทำที่เบี่ยงเบนจากบรรทัดฐานของสังคม

จากรูปแบบการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่มีลักษณะเบี่ยงเบนจากบรรทัดฐานของสังคมมากมาย สิ่งที่จะสะท้อนให้เห็นปรากฏการณ์จากพฤติกรรมดังกล่าว คือ อัตราคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำในแต่ละปีเริ่มมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังรายละเอียดที่จะขอเสนอต่อไปนี้

2.1 คดีของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดตั้งแต่ปี 2544-2548

จากการสำรวจจำนวนคดีของเด็กและเยาวชนตั้งแต่ปีพ.ศ.2544-2548 พบว่า การกระทำผิดที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่มีท่าทีว่าจะลดลงได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน² ความผิดอื่น

¹ โครงการสร้างเสริมสุขภาพในมิติจิตวิญญาณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้มอบหมายให้สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง "การสำรวจความคิดความเข้าใจ ความรู้สึก และปัญหาของเยาวชน เกี่ยวกับเรื่อง อารมณ์และความรัก : กรณีศึกษากลุ่มเป้าหมายนักเรียน/นักศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-ปริญญาตรีทั่วประเทศ" ขนาดตัวอย่างที่ทำการสำรวจคือจำนวน 4,645 ตัวอย่าง จำแนกเป็นรายภาคได้แก่ กรุงเทพมหานครจำนวน 758 ตัวอย่าง ภาคเหนือจำนวน 851 ตัวอย่าง ภาคกลาง จำนวน 1,064 ตัวอย่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 1,431 ตัวอย่าง และภาคใต้จำนวน 541 คน สํารวจระหว่างระหว่างวันที่ 7 เมษายน - 17 พฤษภาคม 2547

² ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ ลักทรัพย์ พยายามลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ พยายามปล้นทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ รักรเอาทรัพย์ ล้อโกงทรัพย์ ชักยอกทรัพย์ ทำให้เสียทรัพย์ รับของโจร

³ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย⁴ ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด⁵ ความผิดเกี่ยวกับเพศ⁶ และความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข ชื่อเสียงและการปกครอง⁷ ตามลำดับ สำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด⁸ มีแนวโน้มลดลง ตามสถิติในช่วงปีพ.ศ.2544 มีจำนวนผู้ที่มีกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากกว่าคดีอื่น แต่ในช่วงปีพ.ศ.2546-2548 เริ่มลดลง และกลับมาเพิ่มขึ้นอีกครั้งในช่วงปีพ.ศ.2548 แต่ก็ยังเป็นรองจำนวนผู้กระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน (สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน , อ้างใน http://www.moj.go.th/service/stat1/data/default_pin.htm) อย่างไรก็ตาม สถิติของคดีเกี่ยวกับฐานความผิดต่างๆ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2544-2548 สามารถจำแนกได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้ และสามารถดูแนวโน้มจำนวนผู้กระทำความผิดแยกตามคดีที่เพิ่มขึ้นและลดลงได้ในภาพที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้กระทำความผิดตามฐานความผิดต่างๆ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ประเภท	สถิติประจำปี พ.ศ.				
	44	45	46	47	48
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	7374	7949	8886	10495	10732
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	2175	3054	4843	5969	6112
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	1026	1479	1735	2417	2680
ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข ชื่อเสียงและการปกครอง	397	681	1016	1149	1271
ลักษณะความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	16563	16723	5897	5310	6542
ลักษณะความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด	933	1380	1957	2031	2404
ความผิดอื่น	2980	4019	5581	5937	6339

ที่มา: กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ.2544-2548

³ ความผิดอื่นๆ ได้แก่ ปลอมแปลงเอกสาร ทำให้เสียอำนาจศาล พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ร.บ.ป้องกันการปราบปรามการค้าประเวณี คำรังสีพจนานุกรม การทำให้แพร่หลายและค้าวัสดุอันลามก พ.ร.บ.โทรคมนาคม พ.ร.บ.จราจรทางบก ร่วมกันแข่งขันรถในทาง พ.ร.บ.ขนส่ง พ.ร.บ.การประมง คนจรจัด พ.ร.บ.รับราชการทหาร คนต่างด้าว-หลบหนีเข้าเมือง ขายสลากกินแบ่งเงินตรา พ.ร.บ.การพนัน และความคิดลหุโทษอื่นๆ

⁴ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ได้แก่ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา พยายามฆ่าผู้อื่น ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นตาย ทำร้ายร่างกายผู้อื่น มั่วสุมตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ ซุกซ่อนต่อสู้เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ทำแท้ง

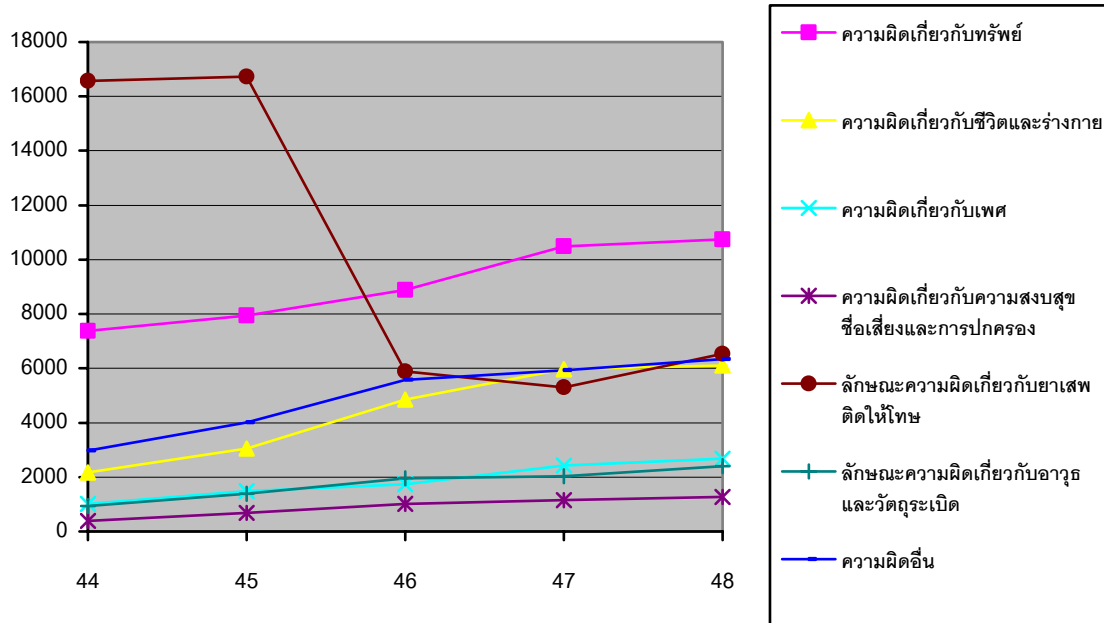
⁵ ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด ได้แก่ พกพาอาวุธปืน เครื่องกระสุน พกพาอาวุธอื่นๆ โดยสภาพ พกพาอาวุธสงคราม พกพาวัตถุระเบิด

⁶ ความผิดเกี่ยวกับเพศ ได้แก่ กระทำอนาจาร ข่มขืนกระทำชำเรา พยายามข่มขืนกระทำชำเรา พากผู้เยาว์ โทรมหญิง และพยายามทำความคิดเกี่ยวกับเพศ

⁷ ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข ชื่อเสียงและการปกครอง ได้แก่ อั้งยี่ ซ่องโจร วางเพลิง ทำให้เกิดเพลิงไหม้ หมิ่นประมาท ความผิดต่อเจ้าหน้าที่พนักงาน ฟ้องเท็จ เบิกความเท็จ บุกรุก และทำให้เสียอิสรภาพ

⁸ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้แก่ เสพยาเสพติดให้โทษ ครอบครอง จำหน่าย ผลิต สารระเหย เสพและครอบครอง

ภาพที่ 1 แนวโน้มจำนวนผู้กระทำผิดแยกตามคดีที่เพิ่มขึ้นและลดลงตั้งแต่ปี 2544-2548

2.2 คุณลักษณะของผู้ที่กระทำผิด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ที่กระทำผิดพบว่า แนวโน้มของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

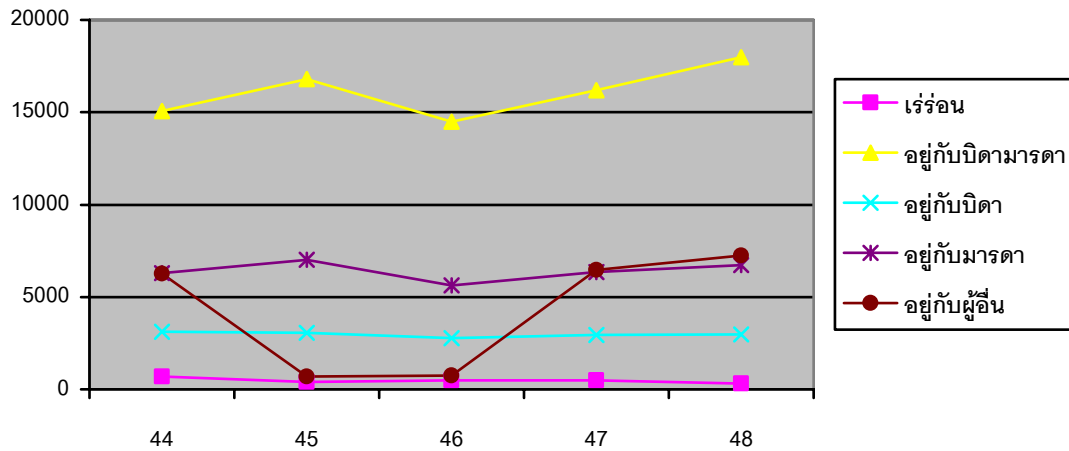
- อาศัยอยู่กับบิดามารดา จากการจำแนกที่อยู่อาศัยของผู้ที่กระทำผิดออกเป็นกลุ่มแร่ว่อน อยู่กับบิดามารดา อยู่กับบิดา อยู่กับมารดา และอยู่กับผู้อื่น พบว่า จำนวนผู้ที่กระทำผิดตั้งแต่ปี 2544-2548 ส่วนใหญ่อยู่กับบิดาและมารดา ดังตารางที่ 2 ดูแนวโน้มในภาพที่ 2

ตารางที่ 2 ประเภทที่อยู่อาศัยของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2548

ประเภท	ปี พ.ศ. ที่กระทำผิด				
	44	45	46	47	48
แร่ว่อน	704	391	495	481	308
อยู่กับบิดามารดา	15055	16794	14495	16196	17981
อยู่กับบิดา	3131	3054	2760	2948	2975
อยู่กับมารดา	6287	7003	5614	6348	6713
อยู่กับผู้อื่น	6273	696	741	6476	7233

ที่มา: กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนากระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2544-2548

ภาพที่ 2 แนวโน้มของผู้กระทำผิดจำแนกตามที่อยู่อาศัย

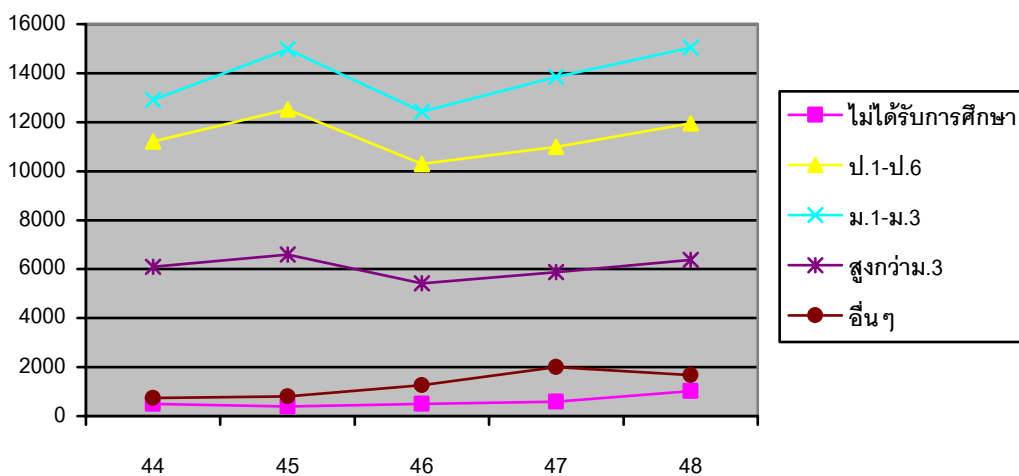
- มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากการจำแนกระดับการศึกษาของผู้ที่กระทำผิดออกเป็นระดับต่างๆ เช่น ไม่ได้รับการศึกษา ป.1-ป.6 ม.1-ม.3 สูงกว่าม.3 และอื่นๆ พบว่า ผู้ที่กระทำผิดส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษาชั้นม.1-ม.3 ดังตารางที่ 3 ดูแนวโน้มในภาพที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

ประเภท	ปี พ.ศ.ที่กระทำผิด				
	44	45	46	47	48
ไม่ได้รับการศึกษา	511	389	498	586	1024
ป.1-ป.6	11205	12526	10305	11001	11951
ม.1-ม.3	12904	14970	12433	13836	15050
สูงกว่าม.3	6097	6598	5420	5885	6381
อื่นๆ	731	802	1259	2000	1674

ที่มา: กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ.2544-2548

ภาพที่ 3 แนวโน้มของผู้กระทำผิดจำแนกตามระดับการศึกษา

- มีอายุระหว่าง 15-18 ปี จากการวิเคราะห์อายุของผู้ที่กระทำผิดซึ่งใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงอายุที่แบ่งออกเป็นเด็กกับเยาวชน⁹ พบว่า กลุ่มเยาวชนมีจำนวนผู้ที่กระทำผิดมากกว่าเด็ก ดังตารางที่ 4 ดูแนวโน้มในภาพที่ 4

ตารางที่ 4 อายุของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

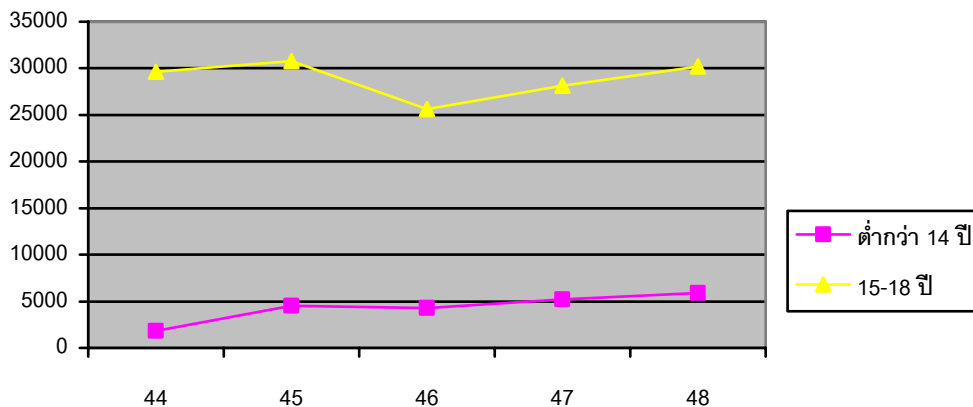
ประเภท	ปี พ.ศ.ที่กระทำผิด				
	44	45	46	47	48
ต่ำกว่า 14 ปี	1849	4496	4313	5177	5872
15-18 ปี	29599	30789	25602	28131	30208

ที่มา: กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ.2544-2548

⁹ พ.ร.บ.จัดตั้งและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ.2534 ได้แบ่งเกณฑ์อายุระหว่างเด็กและเยาวชนเอาไว้ดังนี้ เด็กคือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 7-14 ปี เยาวชนคือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 14-18 ปี

ภาพที่ 4 แนวโน้มของผู้กระทำผิดจำแนกตามช่วงอายุ

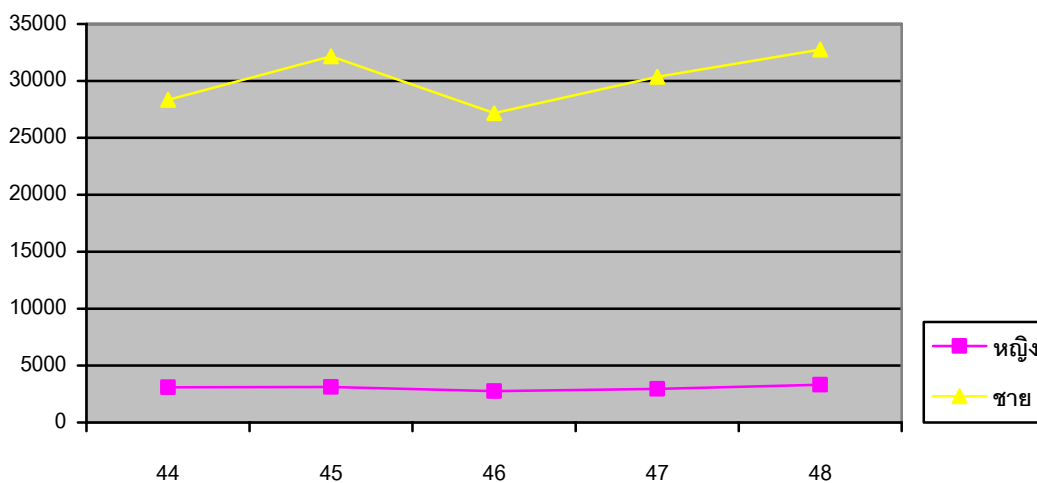
- เป็นเพศชาย เมื่อวิเคราะห์เพศของผู้ที่กระทำผิดส่วนใหญ่พบว่า เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ดังตารางที่ 5 ดูแนวโน้มในภาพที่ 5

ตารางที่ 5 เพศของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

ประเภท	ปี พ.ศ. ที่กระทำผิด				
	44	45	46	47	48
หญิง	3099	3110	2741	2940	3324
ชาย	28349	32175	27174	30368	32756

ที่มา: กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ.2544-2548

ภาพที่ 5 แนวโน้มของผู้กระทำผิดจำแนกตามเพศ

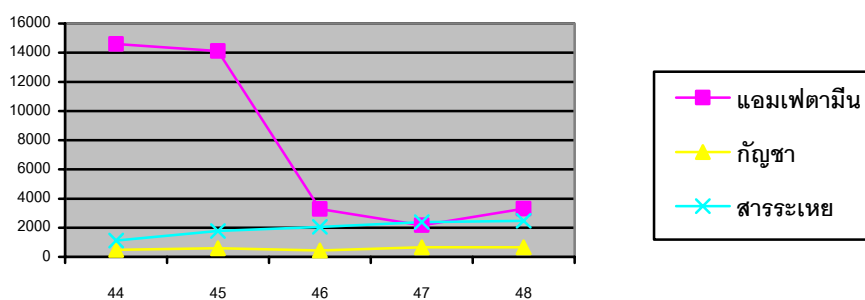
- **ติดยาบ้า** จากการตรวจพบสารเสพติดในเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดพบสารเสพติดประเภทแอมเฟตามีนมากที่สุด ดังตารางที่ 6 ดูแนวโน้มในภาพที่ 6

ตารางที่ 6 ประเภทสารเสพติดของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

ประเภท	ปี พ.ศ.ของผู้ที่กระทำผิด				
	44	45	46	47	48
แอมเฟตามีน	14602	14114	3298	2172	3316
กัญชา	472	592	447	663	648
สารระเหย	1119	1778	2058	2386	2479

ที่มา: กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ.2544-2548

ภาพที่ 6 แนวโน้มผู้กระทำผิดจำแนกตามสารเสพติด

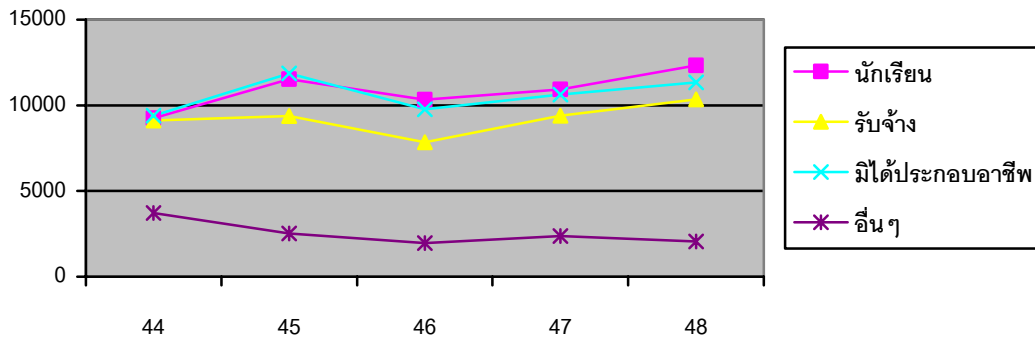
- **มีแนวโน้มเป็นนักเรียนมากขึ้น** จากการวิเคราะห์อาชีพของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดพบว่า ส่วนใหญ่มีแนวโน้มเป็นนักเรียนเพิ่มมากขึ้นนับตั้งแต่ปีพ.ศ.2546-2548 ดังตารางที่ 7 ดูแนวโน้มในภาพที่ 7

ตารางที่ 7 อาชีพของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

ประเภท	ปี พ.ศ.ที่กระทำผิด				
	44	45	46	47	48
นักเรียน	9242	11522	10322	10924	12331
รับจ้าง	9108	9377	7852	9396	10358
มิได้ประกอบอาชีพ	9388	11859	9777	10621	11340
อื่นๆ	3710	2527	1964	2367	2051

ที่มา: กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ.2544-2548

ภาพที่ 7 แนวโน้มผู้กระทำผิดจำแนกตามอาชีพ

สรุป การกระทำผิดที่มีแนวโน้มสูงขึ้นมากเรื่อยๆ คือ คดีเกี่ยวกับการลักทรัพย์ คดีลหุโทษ เช่น ทำผิดพรบ.รถจักรยานยนต์ สำหรับคดียาบ้าที่เคยเป็นการกระทำผิดมากที่สุดกลับลดลงหลังจากที่รัฐบาลดำเนินโครงการปราบยาบ้า แต่ประเด็นที่น่าเป็นที่น่าสนใจคือ กลุ่มผู้กระทำผิดเป็นกลุ่มที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา ได้รับการศึกษาหรือกำลังศึกษาอยู่ เป็นกลุ่มเด็กชาย และส่วนใหญ่ติดยาบ้า สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดประเด็นคำถามที่น่าสนใจตามมาว่า ทำไมเด็กเหล่านี้จึงกระทำพฤติกรรมที่ขัดกับบรรทัดฐานทางสังคมทั้งที่มีพ่อแม่คอยดูแล และได้รับการขัดเกลาจากโรงเรียน

3. เปิดใจเด็กและเยาวชนที่ต้องคดี

จากการเปิดเผยข้อมูลของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็ก¹⁰ เกี่ยวกับมูลเหตุจูงใจที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด พบว่า เกิดจากพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกับการมีพฤติกรรมเสี่ยง

จากการสำรวจเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจำนวน 121 คน พบว่า แต่ละคนมีพฤติกรรมเสี่ยงดังต่อไปนี้

- มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดสูบบุหรี่มากถึงร้อยละ 95.9
- มีพฤติกรรมดื่มสุรา เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดดื่มเหล้าสูงถึง 85.1

¹⁰ วันที่ 8 สิงหาคม 2548 ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ นายวัชชัย รุจนวงศ์ อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็ก เป็นประธานในการแถลงข่าวและเผยแพร่วิจัยพฤติกรรมบรวิ โภคสุรา เบียร์ และการใช้สารเสพติดของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายและถูกควบคุมตัวให้มาฝึกอบรมจำนวน 121 ราย อายุระหว่าง 9-23 ปี เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2547 จนถึง พ.ศ.2548

- **มีพฤติกรรมเสพติด** เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเสพติดยาบ้า ร้อยละ 69.4 (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และกรมพินิจและคุ้มครองเด็ก, 2548 อ้างใน <http://stopdrink.com/index.php?content=ViewNews&id=81&type=3>)

สรุป พฤติกรรมเสี่ยงคือ ช่องทางที่ทำให้เด็กสามารถกระทำผิดได้อย่างง่ายดายมากยิ่งขึ้น และพฤติกรรมเหล่านี้ก็เป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมเสี่ยงที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงเศษเสี้ยวหนึ่งที่นำเด็กและเยาวชนในปัจจุบันกระทำ ในบทต่อไปผู้เขียนจะขอเสนอพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ในประเด็นที่จำเพาะมากขึ้น เช่น สถานการณ์ของปัญหา ผลกระทบ ทัศนคติของเด็กกับพฤติกรรมนั้น และปัจจัยที่ส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมเสี่ยง ทั้งนี้ เพื่อทำความเข้าใจว่าทำไมเด็กจึงเลือกที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ที่รู้ดีว่ามีอันตรายต่อตนเอง